

AKP için Suriye ile gelen 'öğrenme eğrisi'

ABD Dışışleri Bakanı Hillary Clinton'un Suriye konusunda Rusya ve Çin'e yönelttiği ağır sözler, bu sorunun, bir yanda ABD'nin diğer yanda da Rusya'nın başını çektikleri yeni Doğu-Batı mücadelesinin en önemli çatışma alanına dönüşmekte olduğunu gösteriyor.

Clinton'un Cuma günü Paris'te yapılan "Suriye'nin Dostları" toplantısı sırasında bu iki ülkenin Esad rejimini desteklemeleri yüzünden "bir bedel ödemeleri gerektiğini" söylemesi, tahmin edileceği gibi Moskova ve Pekin'i küplere bindirmiş bulunuyor.

Her iki başkentten Clinton'a yansıyan tepkilerden, "Suriye'nin Dostları" adı altında toplanan grubu reddeden Rusya ve Çin'in bundan böyle Suriye politikalarını daha da kararlı bir şekilde sürdüreceklere anlaşılıyor. Beşar el Esad'ın bu durumdan memnun olmaması ise elbette ki mümkün değil.

Arzulara göre olmayacak

Ancak bir husus da giderek netleşiyor. Esad'ın eninde sonunda gideceği kabul edilse bile "Yeni Suriye" Türkiye'nin de hararetli destekçisi olduğu "Suriye'nin Dostları"nın arzularına göre şekillenmeyecek. Bu Suriye ancak Doğu-Batı ekseninde yükselen yeni soğuk savaşın tarafları arasında varılacak mutabakatlara göre ortaya çıkacak.

Aksi takdirde Suriye, iki tarafın dolaylı yoldan mücadele alanı ve bu arada dış destekli aşırı Sünni ve Şii gruplar için bir tür "darü'l harb" olarak bölgede ciddi bir istikrarsızlık unsuru olarak kalacaktır.

Bunun daha şimdiden Suriye'deki olaylardan olumsuz etkilenen Türkiye açısından çok da hayırlı bir durum olmayacağı aşikar. AKP yönetimi başından beri takındığı sert tutumuyla Esad rejimine karşı uluslararası kampanyaya hevesle öncülük etti.

Dışışleri Bakanı Davutoğlu'nun, hükümetin Suriye politikasını eleştiren köşe yazarlarına yönelttiği "rahat uyuyorlar mı" şeklindeki anlamsız eleştiri ise AKP'nin bu hususu sinirli bir şekilde nasıl içselleştirdiğini açığa vuruyor.

Ancak bir diğer hususu şimdiden görmek gerekiyor. Türkiye yeni Suriye'nin oluşumunda başlıca aktör değil, sadece bölgesel aktörlerden biri olacak. Bu çerçevede yalnız Rusya'yı değil, İran'ı ve Hizbullah gibi bölgedeki Şii grupları da karşısında bulacak.

Başka bir deyimle ortaya AKP'nin Suriye için arzuladığı Sünni ağırlıklı yönetimden ziyade, Doğu-Batı ekseninde varılacak mutabakata göre Suriye'deki mevcut laik yapıyı bir şekilde koruyacak olan bir "güç paylaşımı" yönetimi ortaya çıkacaktır.

Türkiye bölgesel aktör

Aksi takdirde, dediğimiz gibi, Suriye Türkiye'yi de olumsuz etkilemeye devam eden bir istikrarsızlık unsuru olarak kalacaktır. Bu açıdan bakıldığında, Suriye'nin kaderini eninde sonunda tayin edecek olan grubun, "Suriye'nin Dostları" değil, Haziran sonunda Cenevre'de toplanan ve Rusya ile Çin'in de dahil oldukları ülkeler grubu olacağı aşikar.

Batılı ülkelerin açıkça, Türkiye'nin ise örtülü bir şekilde karşı çıkmasına rağmen Moskova ve Çin'in bastırmalarıyla İran'ın da bu gruba bir

şekilde dahil olması eninde sonunda kaçınılmaz görünüyor.
Burada dikkat çeken bir diğer husus ise bölgeye ve Suriye'ye karşı tek taraflı ve öznel politikalar geliştirme amacıyla yola çıkmış olan AKP iktidarının, bu konuda artık çok taraflı politikalara güvenerek geleneksel Batılı müttefiklerine ve NATO'ya bakıyor olmasıdır.

AKP'nin öğrenme eğrisi

Bu AKP'nin iktidara gelmesiyle birlikte Türkiye'nin Batı'dan uzaklaşarak İslam alemine yanaşmaya başladığına inananlar açısından elbette ki memnuniyet verici bir gelişmedir. Ancak, dış politikasında bariz bir "Sünni dayanışması" yansıtısa da, AKP'nin bu yönelişinin bölgedeki ve Türkiye'deki aşırı Sünni örgütlenmeleri memnun etmesi pek mümkün görünmüyor.

Bölgedeki Şii ülkelerle grupların Suriye politikasından ve İran'a karşı olan füze kalkanına ev sahipliği yapmayı kabul etmesinden dolayı Türkiye'yi artık "NATO'nun bölgedeki maşası" olarak gördükleri ise ortada.

Uzun lafın kısası Suriye krizi dış politika yönetimi açısından evdeki hesabı çarşıya fazla uymayan AKP için aynı zamanda önemli bir "öğrenme eğrisini" beraberinde getirmiştir.